

องค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

เรื่อง การเพิ่มคุณภาพการผลิตมะม่วง

ชื่อเกษตรกรเจ้าขององค์ความรู้ นายพีธี ทองสวัสดิ์

วันเดือนปีเกิด 10 มิถุนายน 2489

หมายเลขบัตรประชาชน -

ที่อยู่ บ้านหนองไพรวัลย์ ม.6 ต.ศาลาล้อย อ.สามร้อยยอด

โทรศัพท์ 089-9126045

ความเป็นมา

นายพีธี ทองสวัสดิ์ เดิมประกอบอาชีพทำไร่สับปะรดมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2518 บนพื้นที่ 20 ไร่ แต่ประสบกับปัญหาราคาสผลผลิตตกต่ำและราคาไม่แน่นอน ในปี พ.ศ. 2543 ได้คิดเปลี่ยนพืช เป็นการทำสวนมะม่วง เพราะเป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่น่าสนใจ ในปี 2547 ได้เริ่มทดลองปลูกมะม่วงพันธุ์เขียวเสวย น้ำดอกไม้เบอร์ 4 น้ำดอกไม้สีทอง และฟ้าลั่น ในพื้นที่ 15 ไร่ โดยการศึกษาวิธีการดูแลรักษาและการทำงานมะม่วงนอกฤดูจากเกษตรกรจังหวัดนครปฐม และเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จทำให้สามารถขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นจนปัจจุบัน มีพื้นที่ 60 ไร่ ในอดีตการผลิตมะม่วงการใช้เทคโนโลยีในการผลิตยังไม่เหมาะสมทำให้ต้องประสบปัญหา ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่อไร่ต่ำ คุณภาพไม่ตรงกับความต้องการของตลาด ราคาไม่แน่นอน ขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตมะม่วง ในปี 2547 ได้เข้าร่วมการฝึกอบรม ศึกษาจากเอกสารต่างๆ รวมถึงการศึกษาดูงานจากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ และได้สมัครขอใบรับรองแหล่งผลิตพืช (GAP) มะม่วง

องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ และงานที่ภาคภูมิใจ

การผลัด

สวนมะม่วง นายพีธี ทองสวัสดิ์ ผ่านการรับรองระบบในปี 2548

(ใบ Q) รหัสใบรับรอง กษ 03-023606-5702-125 และได้ต่ออายุ

ใบรับรองมาโดยตลอด มีการใช้ระเบียบปฏิบัติ GAP พืช ทำให้ผลผลิตมะม่วงมีคุณภาพมาตรฐาน ปลอดภัยจากสารพิษ ปลอดภัยศัตรูพืช เป็นที่ต้องการของตลาด ปฏิบัติตาม 8 ข้อ กำหนดการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ดังนี้

1) การจัดการสุขลักษณะสวน

- พื้นที่ปลูก 60 ไร่ พันธุ์ที่ปลูก มะม่วงพันธุ์เขียวเสวย พันธุ์น้ำดอกไม้เบอร์ 4 น้ำดอกไม้สีทอง และพันธุ์ฟ้าลั่น มีการจัดการสวนให้ถูกสุขลักษณะ

- ดิน มีการปรับปรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยเคมี ควบคู่กับปุ๋ยอินทรีย์ และลดปริมาณปุ๋ยเคมีลง เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตแต่ปุ๋ยเคมีก็จำเป็นต้องใช้ขณะเดียวกันปุ๋ยหมัก ก็ต้องใช้เพราะจะทำให้ดินสมบูรณ์ และเป็นการปรับปรุงโครงสร้างดิน

- แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตมะม่วง เป็นสระที่ขุดขึ้นเอง สำหรับกักเก็บน้ำไว้ใช้ มีการให้น้ำแบบสปริงเกอร์ อย่างเป็นระบบ

- การเก็บสารเคมีทางการเกษตร มีสถานที่เก็บสารเคมีเป็นสัดส่วนแยกจากที่อยู่อาศัย

- การใช้สารเคมี มีความรู้เรื่องสารเคมี ใช้สารเคมีได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยใช้สารเคมีทางการเกษตรตามคำแนะนำในฉลาก และปฏิบัติตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP ในเรื่องการใช้สารเคมีทุกประการ

- ความสะอาด ปลอดภัย สภาพภายในสวนของนายพิธิ ทองสวัสดิ์ มีการดูแลความสะอาด มีการสำรวจแมลงศัตรูพืช มีการกำจัดวัชพืชโดยส่วนใหญ่ใช้เครื่องตัดหญ้า

2) การจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตร

- มีสถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร มีการทำความสะอาดและตรวจสอบสภาพทุกครั้งก่อนการใช้งาน

3) การจัดการปัจจัยการผลิต

- มีการจดบันทึก การใช้สารเคมี

การตลาด

- การกระจายการผลิตโดยการทยอยตัดแต่งมะม่วง

- ผลผลิตมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน

- มีการจดบันทึกต้นทุนการผลิตอย่างละเอียด และการจดบันทึกการปฏิบัติงานทุกระยะ สามารถวางแผนการผลิตและการตลาดได้อย่างถูกต้อง

สรุปองค์ความรู้ที่ใช้

- มีการวางแผนการผลิตและการตลาดอย่างเป็นระบบ โดยการกำหนดการผลิตมะม่วงนอกฤดู

- ใช้ปุ๋ยเคมี ควบคุมกับปุ๋ยอินทรีย์ และลดปริมาณปุ๋ยเคมีลง เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต

- ควบคุมวัชพืช โดยการตัดหญ้าแทนการใช้สารเคมี เป็นการรักษาน้ำดิน สร้างปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน

- การจัดการสวนให้สะอาด ควบคุมวัชพืชให้โล่งเตียน ทำให้ลดการระบาดของโรคและแมลง

- มีการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน เช่น การใช้สารล่อแมลงวันทองผลไม้การห่อผลมะม่วง เพื่อป้องกันแมลงและทำให้ผิวมะม่วงมีสีเหลืองนวลเป็นที่ต้องการของตลาด

- พัฒนาระบบการให้น้ำ ใช้ระบบสปริงเกอร์
- มีการจัดบันทึกการปฏิบัติงานทุกระยะ ทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และแม่นยำ สามารถวางแผนการผลิตได้อย่าง

ถูกต้อง

- มีการใช้สารเคมีทางการเกษตรตามที่คู่มือกำหนด คำนึงถึงผู้บริโภคและให้ความสำคัญถึงสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- มีการประสานงานติดต่อกับหน่วยงานราชการด้านการเกษตรเพื่อขอคำแนะนำจากนักวิชาการอยู่เสมอ
- ศึกษาเทคนิคต่างๆ จากหนังสือ วารสารการเกษตร ทำให้ได้เทคนิคใหม่ๆ ในการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพให้สูงขึ้น
- เป็นศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ส่งเกต ทดลอง และประยุกต์ใช้กับพื้นที่ของตนเองจนประสบผลสำเร็จ
- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรที่สนใจ

แนวคิดในการทำงาน

“ลงทุนเท่าเดิม ใช้ทรัพยากรเท่าเดิม แต่มีรายได้เพิ่มขึ้น”

หลักคิดในการประกอบอาชีพ

“ผลผลิตมีคุณภาพ คำนึงถึงผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม”

ที่มาของข้อมูล (ผู้ถอดองค์ความรู้)

ชื่อ-นามสกุล นางสาวพนิดา ปงลังกา
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
หน่วยงาน สำนักงานเกษตรอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ปฏิทินการปลูกมะม่วงนอกฤดู

1. ตัดแต่งกิ่ง

- ใส่ปุ๋ย 15-15-15 + ปุ๋ยหมัก
- ตั้งใบอ่อนด้วยไฟแชลเซียม
- หลังจากแต่งกิ่งและตัดใบอ่อนประมาณ 15 วัน ให้ฉีดยาฆ่าแมลงและเชื้อราเพื่อรักษาใบ และให้น้ำต้นมะม่วง

2. ราวสกรพหาคีบิวทราโซล

- ใส่ปุ๋ย 8-24-24 รดน้ำให้ชุ่ม

3. หลังจากราวสกรประมาณ 45 วัน

- ใส่ไฟแชลเซียมตั้งให้ออกดอก + สารละลาย
- พร้อมจัดบันทึกวันตั้งครั้งแรก

4. เมื่อมะม่วงแตกดอกเท่าเดียวได้ ใช้

- สารป้องกันกำจัดแมลง เชื้อรา
- ให้น้ำเพื่อให้ความชุ่มชื้นตลอด
- หลังจากดอกบาน ใช้สารฮิมีตาคลอพริดป้องกันเพลี้ยไฟ

ก.พ.	มี.ค.	เม.ษ.	พ.ค.	มี.ย.	ก.ค.	ธ.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
------	-------	-------	------	-------	------	------	------	------	------	------

5. วางข่อดอก ใส่ปุ๋ย 13-21-21

- ระยะก่อนการเก็บเกี่ยวใบจากวันตั้ง 70 วัน ให้น้ำผสม
- ให้น้ำผสมที่มีขนาดเท่าไข่เป็ด ด้วยถุงคาร์บอน

6. ระยะเก็บเกี่ยว หลังจากห่อสี 30-40

- วันจะสามารถเก็บผลผลิตได้ ระยะนี้ควรระวังการให้น้ำ
- อายุของผลหลังจากดอกบานประมาณ 110-115 วัน